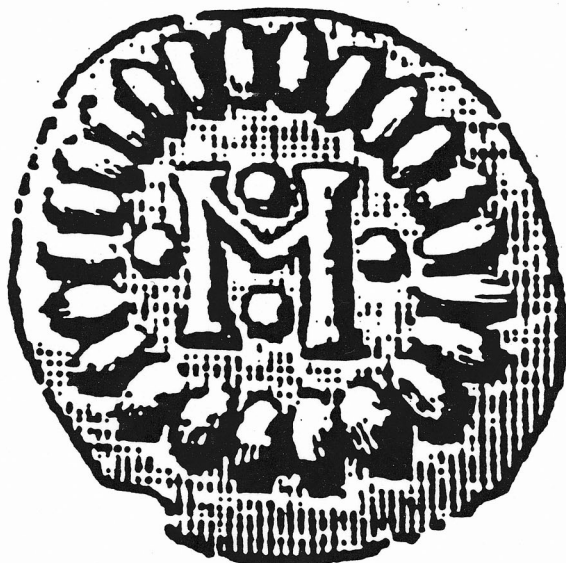

BRAKTEATER FRÅN MAGNUS LADULÅS' TID (1275-1290)

En korologisk studie av lösfynden

B-UPPSATS I ARKEOLOGI VT1995
Nanouschka Myrberg
Institutionen för Arkeologi
Stockholms Universitet
Handledare Kenneth Jonsson

INNEHÅLL:

1.	Inledning.....	2
2.	Historik.....	2
2.1	Historisk bakgrund	2
2.2	Forskningshistorik.....	2
3.	Redovisning av undersökningen.....	3
3.1	Förutsättningar och metod.....	3
3.2	Presentation och analys av materialet.....	4
3.2.1	Götalandsbrakteaterna.....	4
3.2.2	Svealandsbrakteaterna.....	6
4.	Resultat och slutdiskussion.....	7
5.	Referenser.....	7
6.	Bilagor.....	8
6.1	Kartor.....	9
6.2	Tabeller.....	14
6.3	Fyndförteckning.....	15

1. INLEDNING

Denna uppsats kommer att behandla utbredningen av de brakteater (ensidiga mynt), präglade med M, som tillskrivits Magnus Ladulås (1275-1290) och av de brakteater med E som ansetts vara samtida med dessa. Tanken att de olika varianterna av dessa brakteater kan knytas till varsin dåtida myntort har länge funnits, och syftet med kartläggningen är att undersöka om man med hjälp av utbredningskartor och statistik över lösfynden av brakteaterna kan stödja denna teori.

2. HISTORIK

2.1 Historisk bakgrund

Magnus Ladulås (ca 1240-1290) var Birger Jarls andre son i hans äktenskap med kung Erik Erikssons syster Ingeborg. Kung Erik avsattes år 1229 då Knut Långe och Folkungapartiet tog makten, men återvände till tronen efter Knuts död år 1234. Genom sitt giftemål och genom sitt stöd till Erik vid hans återvändande, hade Birger blivit kungens närmaste man och den egentlige makthavaren i riket. När kung Erik dog barnlös år 1250, valdes Birgers tolvårige son Valdemar till kung och Birger behöll på så sätt makten till sin död år 1266 (Jonsson 1987, 504-507). Efter Birgers död revolterade hans yngre söner mot kung Valdemar och år 1275 störtades denne av sina bröder. Magnus, som var näst äldst, blev kung och Erik utnämndes till hertig men dog år 1276. Magnus Ladulås regerade mellan åren 1275 och 1290 och fick sönerna Birger, Erik och Valdemar. Han efterträddes vid sin död av sin son Birger Magnusson.

I Magnus testamente omnämns inkomsterna från åtta myntorter; Skara, Söderköping, Skänninge, Jönköping, Nyköping, Örebro, Uppsala och Västerås (Malmer 1978, 206). Även Lödöse var verksamt som myntort vid denna tid, men området (eller bara inkomsterna?) var från år 1278 bortpantat till den danske kungen Erik Klipping som ersättning för hans hjälp vid maktövertagandet år 1275 (Hemmingsson 1994, 176). Enligt Erikskrönikan var Lödösehus även bortpantat till Peder Porse under Magnus Ladulås (Jonsson 1984, 125)

2.2 Forskningshistorik

Hildebrand uppmärksammade år 1887 en grupp brakteater med M eller E funna i närheten av Skänninge och troligtvis präglade där, men visste inte om de borde tillskrivas kung Magnus eller hans son Birger. Han angav deras vikt till 0,11 gr. (Hildebrand 1887, 52). Han nämnde även större och grövre brakteater med M och E men ansåg dem tillhöra en annan tid då de inte återfanns i det stora skatfynd där de mindre brakteaterna hittats (Hildebrand 1887, 56).

Thordeman påpekade dock att tre mynt av denna större typ förekom i ett mindre (samtida) fynd från samma plats och poängterade att det enda som skiljer de två kategorierna åt är storlek och vikt. Han ansåg dem därför vara från samma tid (Thordeman 1936, 28).

Lars Olof Lagerqvist har definierat de mindre mynten som Götalandsmynt och de större som

Svealandsmynt (Lagerqvist 1970, 58), och gjort en noggrannare indelning av de olika typerna i det han urskiljt fyra karaktärsdrag (versalt M, uncialt M, slät ring, strålring) som förekommer i olika kombinationer, med eller utan bitecken, i båda viktclasserna (Lagerqvist 1970, 58-73). På så sätt får man åtta huvudtyper. Han antar att dessa åtta varianter kan ha slagits i åtta olika myntorter och nämner de åtta myntorter som omtalas i Magnus testamente (Lagerqvist 1970, 58-71). Brakteaten med E anses vara en Götalandsbrakteat och han hänför den med tvekan till hertig Erik.

N.L. Rasmusson berör i sin artikel "Nyköping som myntningsort under Knut Långes tid" även M-brakteaterna och gör en försiktig koppling mellan de fyra svealandstyperna och de fyra myntningsorterna i Svealand. Han följer därvid definitionen av de tyngre brakteaterna som svealandsmynt (Rasmusson 1962, 156).

Brita Malmer diskuterar M-brakteaterna i artikeln om fynden av myntunderlag i Örebro (Malmer 1978). Hon påpekar där att åtminstone i Örebro präglades både "Götalandsmynt" och "Svealandsmynt", dvs både lättare och tyngre typer, och att myntningen under 1200-talet möjligen var ambulerande. Detta skulle förklara fynden från Örebro men motsägs i viss mån av Magnus Ladulås' testamente där mynthusen ger intryck av att vara fasta (Malmer 1978, 209). Hon framlägger även en annan tolkning av de fyra myntparen som "fyra kronologiska faser i ett system med två valörer och ambulerande myntning" (Malmer 1978, 209).

Kenneth Jonsson har gjort en hypotetisk geografisk fördelning av de åtta typerna med M i en artikel om myntningen under Valdemar och Magnus Ladulås. Fördelningen baseras på fyndförekomst samt hur vanliga typerna är, ställd i förhållande till hur stor betydelse myntorterna kan antas ha haft (Jonsson 1984, 124). Vad gäller E-brakteaterna anser han att även om det förefaller rimligt att hertig Erik skulle ha präglat egna mynt, så visar skattfynden (där de endast förekommer tillsammans med M-brakteater) att dateringen bör vara ca 1275-1285 och alltså efter hertigens död.

3. REDOVISNING AV UNDERSÖKNINGEN

3.1 Förutsättningar och metod

En kartläggning av lösfynden av M- och E-brakteater har efterlysts (bl.a. av Lars O. Lagerqvist i Myntkontakt 4/5 1979, 77) för att ytterligare belysa frågan om huruvida de olika typerna av M-brakteater kan anses representera varsin myntort och hur de samtida E-brakteaterna passar in i mönstret.

Med hjälp av en jämförande kvantitativ metod i form av utbredningskartor och statistik över lösfynden kommer jag här att undersöka vilka slutsatser som kan dras utifrån känt material. Lösfynden (oftast från kyrkor och troligen tappade där) kan anses bättre visa hur typerna spritts och cirkulerat, än skattfynden där en större summa deponerats vid ett tillfälle. Varken lösfynd eller skattfynd kan anses fullt ut representera de mynt som en gång funnits, men spridningsbilden kan visa om en viss typ varit vanligare i ett område, och skattfyndens sammansättning kan ge indikationer om t.ex. proportionerna mellan olika typer. Jag har, på

grund av det begränsade utrymmet, valt att koncentrera mig på lösfynden av M- och E-brakteater i denna uppsats. Upplysningarna om fynden har inhämtats dels i tryckta och otryckta källor (Nordisk Numismatisk Årsskrift, Kungliga Myntkabinettets fyndarkiv mfl., se fyndförteckning) och dels i Kungliga Myntkabinettets samlingar. Thordemans antagande om en vikt för Svealand och en för Götaland, liksom de fyra grundläggande karaktärsdrag Lagerqvist definierat för M-brakteaterna, har följts. De kriterier mynten här har indelats efter är alltså:

vikt -götaländsk halvpenning (G) eller svealändsk penning (S).

bokstav -M eller E.

bokstavens utformning- uncial (U) eller versal (V).

kantringens utformning- slät ring (S) eller pärlring (P).

Ingen ytterligare indelning efter bitecken har gjorts. I de fall fynden inte har kunnat delas in i någon av nedanstående kategorier på grund av att fullständig information inte kunnat erhållas, har de inte medtagits i statistiken över enskilda typer.

Ytterst få lösfynd av svealandsbrakteater har gjorts, vilket skapat stora problem vid materialanalysen och i princip gjort det omöjligt att dra några slutsatser vad gäller deras spridning eller ursprung. En anledning till detta kan vara att alla fynd som tas upp här är från kyrkor, där det troligen oftast varit den mindre götalandspenningen som cirkulerat vid t.ex. kollektinsamlande. Under hanteringen av de små mynten har troligen ett flertal tappats och sen varit svåra att återfinna på jordgolvet eller mellan träplankor, utan blivit kvar och hittats först långt senare vid ombyggnad, arkeologiska utgrävningar eller liknande. Ett större och mer värdefullt mynt skänks mer sällan, det är svårare att tappa och lättare att hitta. Detta är en förklaring till varför svealandsbrakteaterna är underrepresenterade i lösfynden. Det bör dock vara lättare att hitta de större mynten vid utgrävningar. Ett annat problem har varit det låga antalet lösfynd från Svealand överhuvudtaget (28 ex.) av de här behandlade brakteaterna, vilket knappast kan anses spegla det ursprungliga, verkliga, förhållandet utan snarare får tillskrivas antalet utgrävningar i de olika områdena, grävmetoder eller annat liknande. Vidare har det stora antalet fynd från Småland (61 ex.) lett till en sned bild i statistiken som ytligt sett visar att alla typer är småländska. Jag har försökt kompensera detta i mitt resonemang runt statistiken och de enskilda typerna.

3.2 Presentation och analys av materialet

3.2.1 Götalandsbrakteaterna

Den helt övervägande delen (ca 93%) av lösfyndsmaterialet utgörs av de mindre götalandbrakteaterna. Deras vikt anges av Thordeman och Lagerqvist till ca 0,16 gr. De är penningar enligt götaländsk mynträkning, ungefär hälften så stora som svealandspenningarna.

Götalandsbrakteat med uncialt E och slät ring (GEUS)

Denna typ är representerad på 16 av de 30 fyndorterna och utgör

med 47 ex. den största enskilda gruppen i materialet (se fyndlista).

Den har hittats ensam eller i kombination med någon av M-brakteaterna i alla landskap där M-brakteater hittats (utom i Uppland), och är den enda av de typer som här tas upp som även återfunnits på Gotland.

Som är att förvänta sig av en så stor grupp utgör den en hög andel av fyndmassan i flera områden, främst i Dalsland (50%), Västmanland (20%), och på Öland (25%) (tab.B). I verkligheten motsvarar dessa siffror dock bara ett fåtal fynd som endast utgör några få procent av det totala antalet funna E-brakteater.

Huvuddelen (74%) (tab.C) återfinns istället i Småland, där den utgör 57% (tab.B) av fyndmassan och klart dominerar, detta trots det stora antalet fynd totalt i Småland.

Fynden är koncentrerade till de södra och sydöstra delarna av Småland med stora fynd i Växjö (11 ex.) och Hagby (16 ex.) men typen är representerad på sju av de nio fyndplatserna i området (se fyndlista).

Trots att Kalmar inte nämns i Magnus' testamente verkar det alltså som att staden var verksam som myntort även under denna period, och att brakteater med E präglades där under hans regering. Det är dock svårt att säga varför just med E. Uppenbarligen hade kungen inte kontroll över inkomsterna från myntningen i Kalmar. Kanske var staden bortpantad i likhet med Lödöse eller kanske tillföll inkomsterna kyrkan, eller någon som stod kungen nära, eller någon i kungafamiljen, förslagsvis Hertig Erik och efter hans död 1276 hans änka. Bokstaven E återkommer dessutom ofta i samband med Kalmar, och inte alltid finns det ett samband med regentens namn (se tex Lars O Lagerqvist i Myntkontakt 4-5/1979, 77-81). Det får här stanna vid gissningar. (Att denna typ har en "egen" myntort kan knappast anses bevisa att antagandet om "en typ-en ort" stämmer, men stöder det likväl genom att visa att en samtida, avvikande, typ inte går att tillskriva någon av de orter som kungen (M) anser vara sina myntorter.)

Götalandsbrakteat med uncialt M och pärlring (GMUP)

Av denna typ finns tre lösfynd, alla i Småland, där de utgör 5%

av fyndmassan (tab.B). De representeras i de (i detta sammanhang)

stora fynden från Hagby och Halltorp med två respektive ett mynt, och är alltså en mycket liten grupp. Med så få fynd är det svårt att göra en bedömning av ursprunget, men på geografiska grunder har jag antagit att den myntats i Jönköping, alternativt Skänninge eller Söderköping

Götalandsbrakteat med uncialt M och slät ring (GMUS)

Av götalandsbrakteaten med uncialt M och slät ring finns 17 lösfynd,

fördelade på samtliga här behandlade landskap utom Gotland (se fyndlista).

Om man undantar Småland, där typen trots flera fynd bara utgör 8% (tab.B), finns de flesta i Värmland (18%), Västmanland (18%) och Östergötland (12%) (tab.C). I alla tre landskapen är detta en betydande grupp, men eftersom andra typer klart dominerar i de båda förstnämnda har jag sökt ursprungsorten i Östergötland. De myntorter som då kan komma ifråga är Söderköping och Skänninge, och eventuellt Jönköping.

Götalandsbrakteat med versalt M och pärlring (GMVP)

Även denna typ är väl spridd över undersökningsområdet och är representerad i sex av de nio landskapen. Den är en av de större grupperna med totalt 13 lösfynd från tio fyndorter (se fyndlista), och dominerar på Öland och i Östergötland där den utgör 38 respektive 33% av fyndmassan (tab.B). Den troliga myntingsorten sökes därför i Östergötland och alternativen är även i detta fall Skänninge, Söderköping, eller Jönköping.

Götalandsbrakteat med versalt M och slät ring (GMVS)

Götalandsbrakteaten med versalt M och slät ring är den vanligast förekommande av M-brakteaterna, 31 lösfynd finns från 14 fyndorter (se fyndlista). De flesta fynden är från Småland (10 ex., tab.A), men typen dominerar främst i Västergötland (50%), Värmland (42%) och Västmanland (47%) (tab.B). Både fyndkoncentrationen runt Väneren och gruppens storlek, som tyder på att den myntats på en betydande ort, gör Skara till det troligaste alternativet. Skara hade vid denna tid övertagit den myntning som förut skett i det så viktiga Lödöse (Jonsson 1984, 124), som ju var bortpantat till danske kungen.

3.2.2 Svealandsbrakteaterna

Det finns ytterst få lösfynd av svealandsmynten, sammanlagt nio exemplar varav tre ej närmare identifierade. Deras vikt är den dubbla mot götalandsmynten (ca 0,34 gr enligt Thordeman och Lagerqvist), och det är därför rimligt att anta att de präglats i mindre omfattning, men andelen 9/121 kan knappast antas spegla de verkliga förhållanden på kung Magnus' tid.

Svealandsbrakteat med uncialt M och slät ring (SMUS)

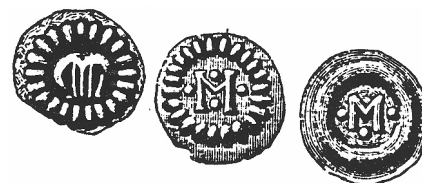

Tre lösfynd har gjorts av denna svealandspenning, alla i Småland (se fyndlista). Gruppen kan finnas med i det stora fyndet i Västerås Domkyrka, men i avsaknad av närmare upplysningar har svealandsbrakteaterna därifrån inte analyserats i denna framställning. Någon särskild koppling till Småland kan dock inte göras för denna svealandstyp utan mer intressant är ett fynd av ett avtryck från framställningen av denna brakteat, funnet i Örebro (Malmer 1978), som ger en tydlig anvisning om typens ursprungsort. N.L.Rasmusson tror att man i Örebro och Nyköping präglat mynt med slät kant för att följa en äldre tradition (Rasmusson 1962, 157), och detta emotsägs inte av fyndet i Örebro.

Svealandsbrakteater med uncialt M och pärlring (SMUP),

med versalt M och pärlring (SMVP),

med versalt M och slät ring (SMVS)

Av dessa typer har endast ett lösfynd vardera

gjorts, vilket inte ger något underlag för analys eller tolkning. Vad gäller de två typerna med pärlring kan

bara nämnas, att N.L. Rasmusson har antagit att de präglats i Uppsala och Västerås, i det de skulle efterlikna den tidigare Arospräglingen med punktkrets (Rasmusson 1962, 157).

4. RESULTAT OCH SLUTDISKUSSION

Av de nio typer som behandlats här, har tre med större säkerhet kunnat knytas till någon präglingsort:

Götalandsbrakteat med uncialt E och slät ring - **Kalmar**

Götalandsbrakteat med versalt M och slät ring - **Skara**

Svealandsbrakteat med uncialt M och slät ring - **Örebro**

De fåtaliga fynden, framför allt av svealandsmynt, gör det svårt att dra några säkra slutsatser vad gäller utbredning och präglingsort med hjälp enbart av utbredningskartor och statistik över lösfynden. Flera frågor kvarstår, bl.a. betydelsen av bokstaven E och varför dessa brakteater förekommer tillsammans med M-brakteaterna. En mer djupgående analys av materialet genom t.ex. jämförelser med skatthynden, analyser av fyndsammanhangen och av det historiska materialet skulle kanske kunna ge svar på fler frågor vad gäller både E- brakteaterna och M-brakteaternas geografiska ursprung.

5. REFERENSER

Hemmingsson, Bengt. 1994. "Myntpolitik och mynträkning under Magnus Ladulås och Birger Magnusson (1275-1318)". Svensk Numismatisk Tidskrift nr. 7, 1994. Stockholm.

Hildebrand, Hans. 1887. Sveriges mynt under medeltiden. Stockholm.

Jonsson, Kenneth. 1984. "Myntningen under Valdemar 1250-1275 och Magnus Ladulås 1275-1290". Myntkontakt nr. 4-5, 1984. Stockholm.

Jonsson, Kenneth. 1987. "Earl Birger and his coinage at Lödöse c. 1260-6". Theoretical approaches to Artefacts, Settlement and Society, BAR-S366. Oxford.

Klackenberg, Henrik. 1992. Moneta nostra. Monetarisering i medeltidens Sverige. Stockholm.

Lagerqvist, Lars O. 1970. Svenska mynt under vikingatid och medeltid samt gotländska mynt. Stockholm.

Lagerqvist, Lars O. 1979. "Vad betyder vissa bokstäver på våra medeltidsmynt?" (svar på fråga från Ernst Nathorst-Böös). Myntkontakt nr. 4-5, 1979. Stockholm.

Malmer, Brita. 1978. "Örebro som myntort under 1200-talet". Myntkontakt nr. 8, 1978. Stockholm.

Rasmusson, Nils Ludvig. 1962. "Nyköping som myntort under Knut Långes tid". Sörmlandsbygden 1962. Nyköping.

Thordeman, Bengt. 1936. "Sveriges medeltidsmynt". Mont, Nordisk kultur XXIX. Stockholm-Oslo-Köpenhamn.

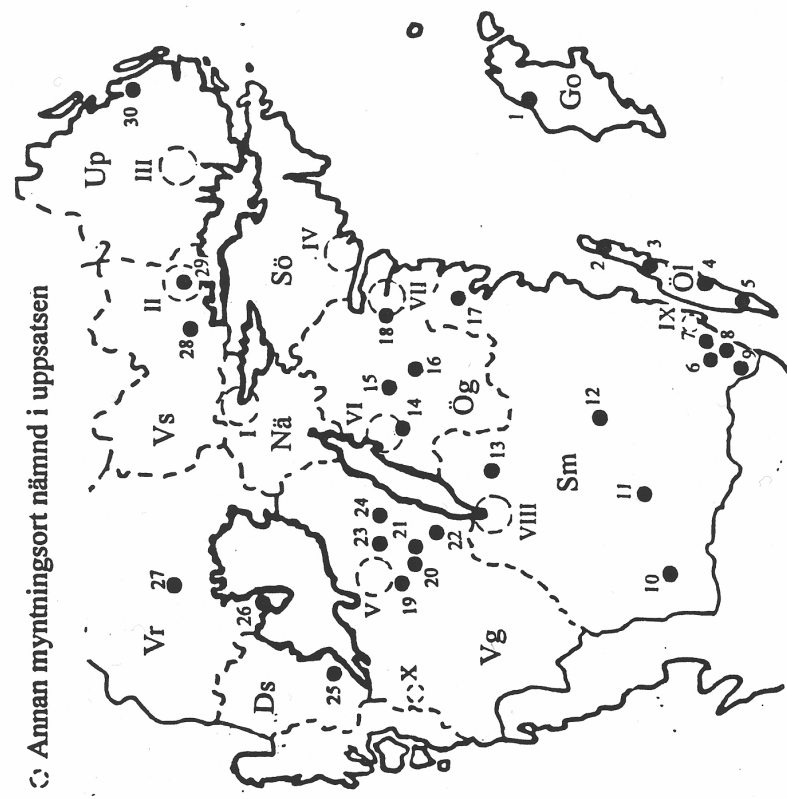
6. BILAGOR

6.1 Kartor

Kartorna visar samtliga lösfynd av M- och E brakteater i Sverige. Cirklarnas storlek anger hur många exemplar som anträffats på fyndplatsen totalt, och den ifyllda andelen redovisar ungefärligt hur stor andel typen ifråga utgör av respektive fynd. Det större cirkeldiagrammet visar hur stor andel typen ifråga utgör av den totala här behandlade fyndmassan. De streckade linjerna anger landskapsgränserna, och landskapen har förkortats som följer: Go=Gotland; Öl=Öland; Sm=Småland; Vg=Västergötland; Ög=Östergötland; Ds=Dalsland; Nä=Närke; Sö=Södermanland; Vr=Värmland; Vs=Västmanland; Up=Uppland.

● Lösfyndort ○ Myntningsort nämnd i Magnus' testamente

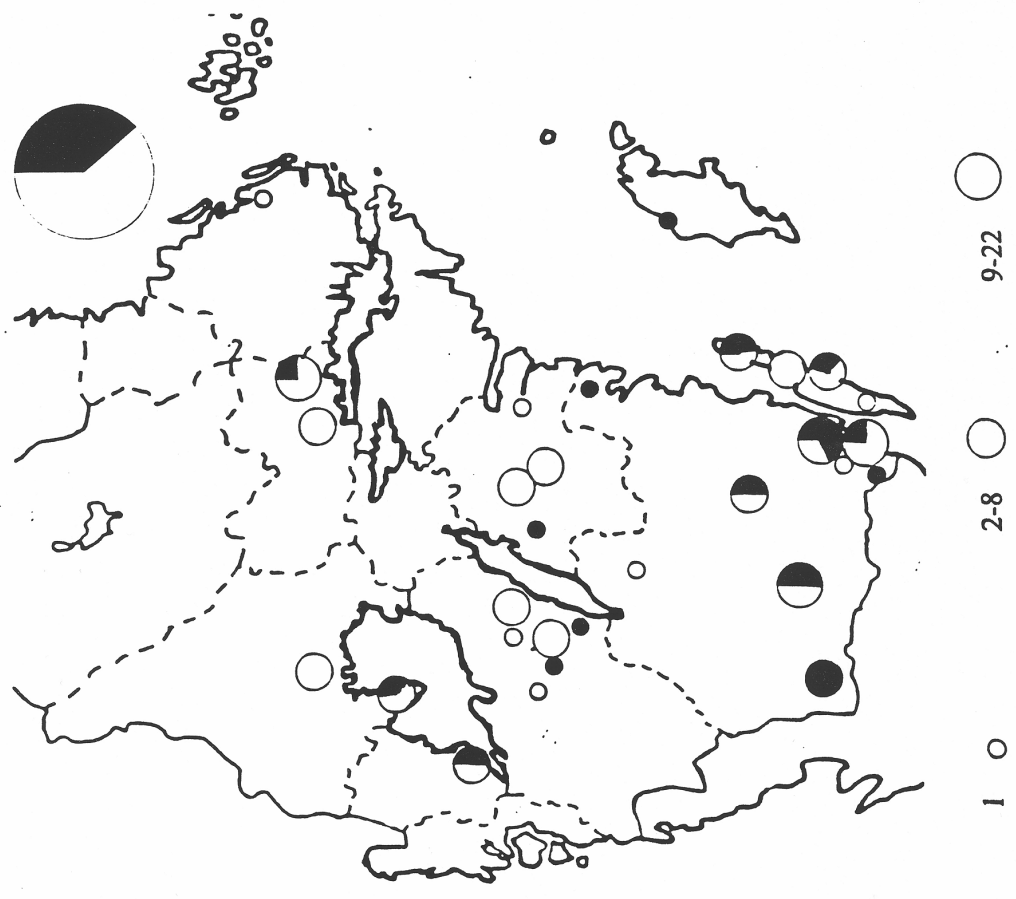
○ Annan myntningsort nämnd i uppsatsen

1. Visby	11. Växjö	21. Dverstorp	I. Örebro
2. Källa	12. Åseda	22. Ettak	II. Västerås
3. Borgh	13. Norra Solberga	23. Varnhem	III. Uppsala
4. Långlöt	14. Bjälbo	24. Skövde	IV. Nyköping
5. Stenåsa	15. Linköping	25. Gestad	V. Skara
6. Arby	16. Vist	26. Botilsäter	VI. Skänninge
7. Hagby	17. Ukna	27. Nedre Ullerud	VII. Söderköping
8. Halltorp	18. Västra Husby	28. Odensvi	VIII. Jönköping
9. Torsås	19. Ullene	29. Västerås	IX. Kalmar
10. Hamneda	20. Lovene	30. Häverö	X. Lödöse

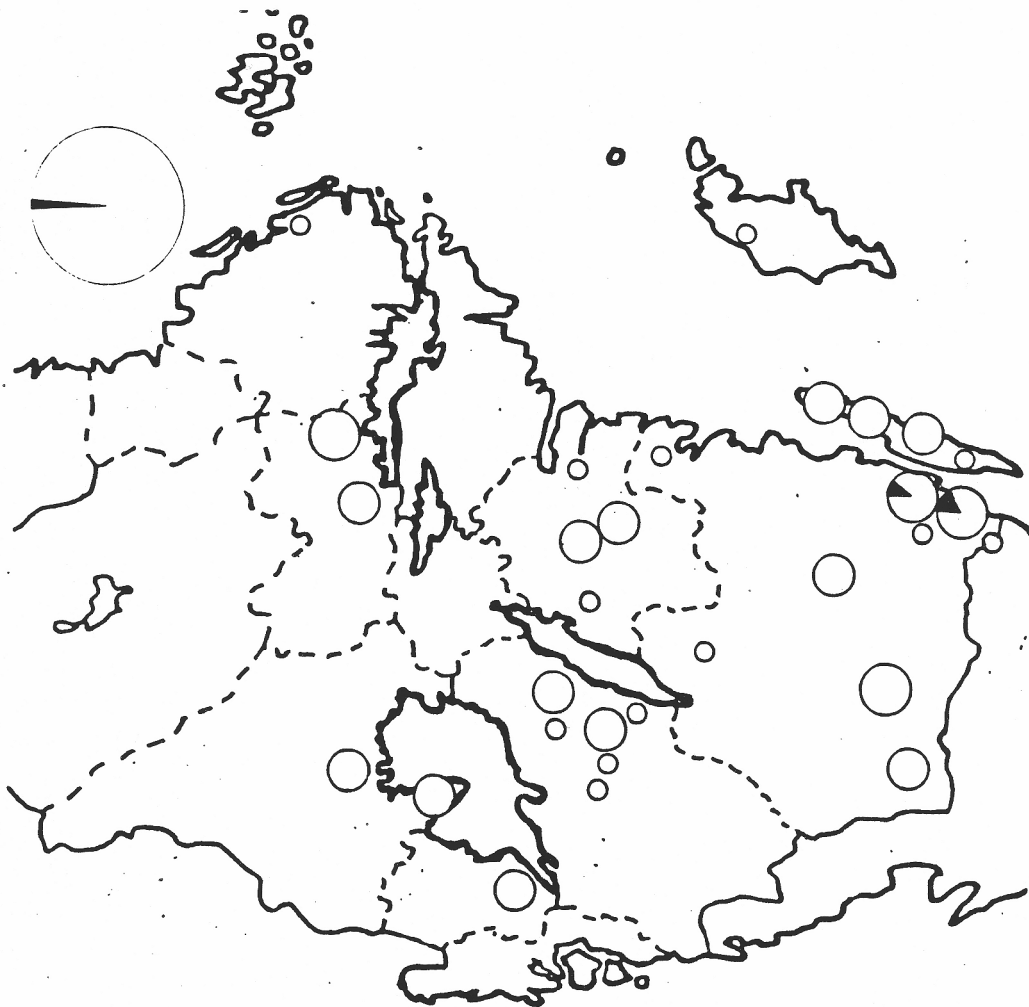
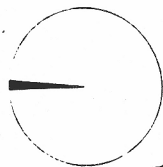

Götalandsbrakteat med uncialt E och slät ring

1 ○ 2-8 9-22

Götalandsbrakteat med uncialt M och pärlring

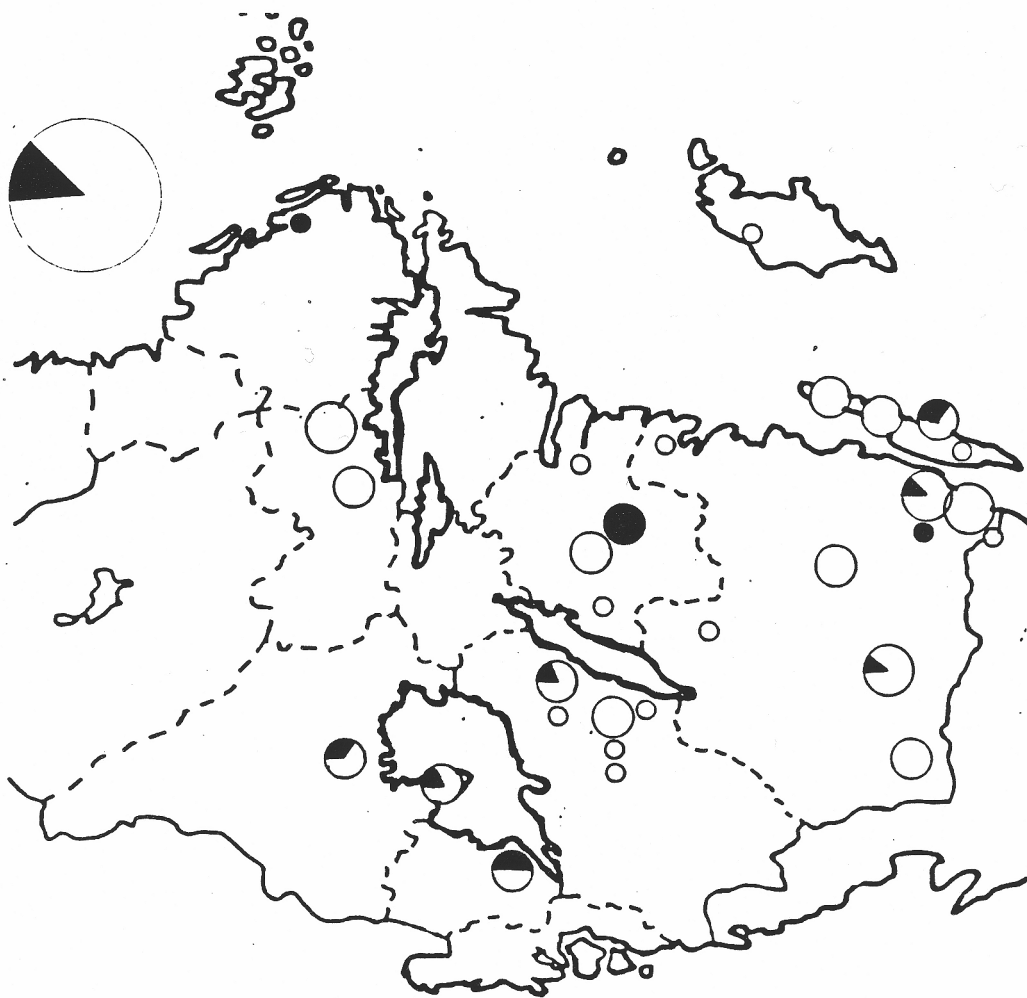
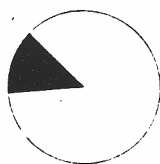

1 ○

2-8

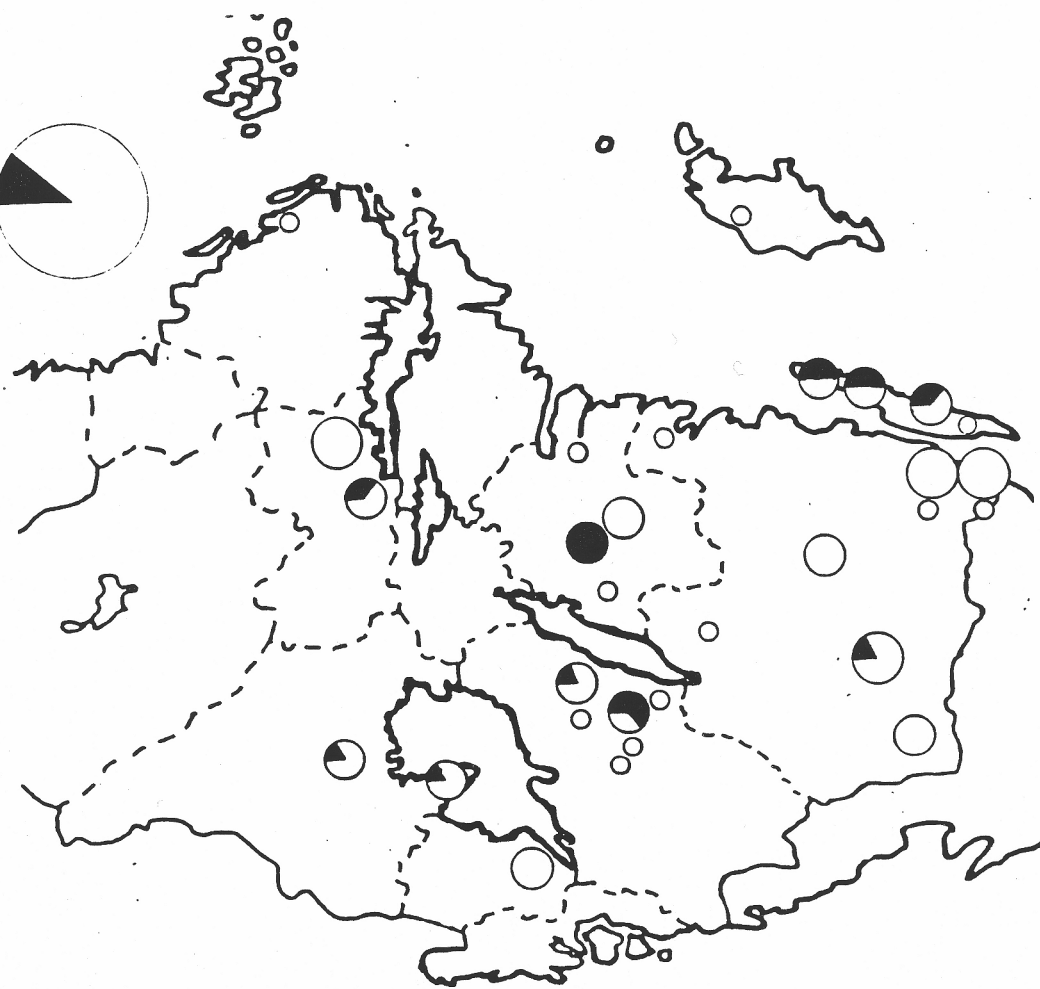
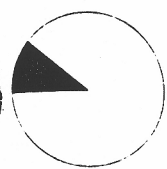

Götalandsbrakteat med uncialt M och slät ring

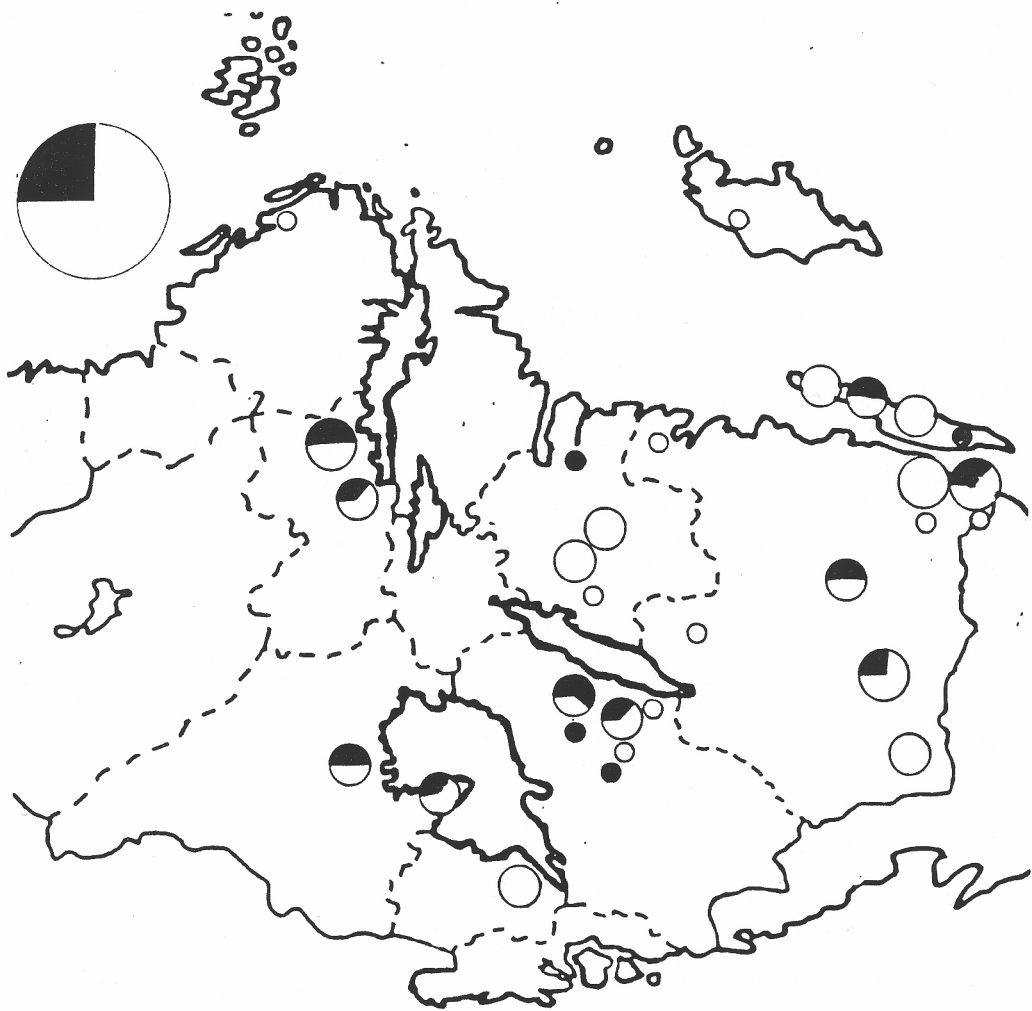
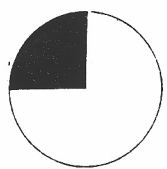

9-22

Götalandsbrakteat med versalt M och pärlring

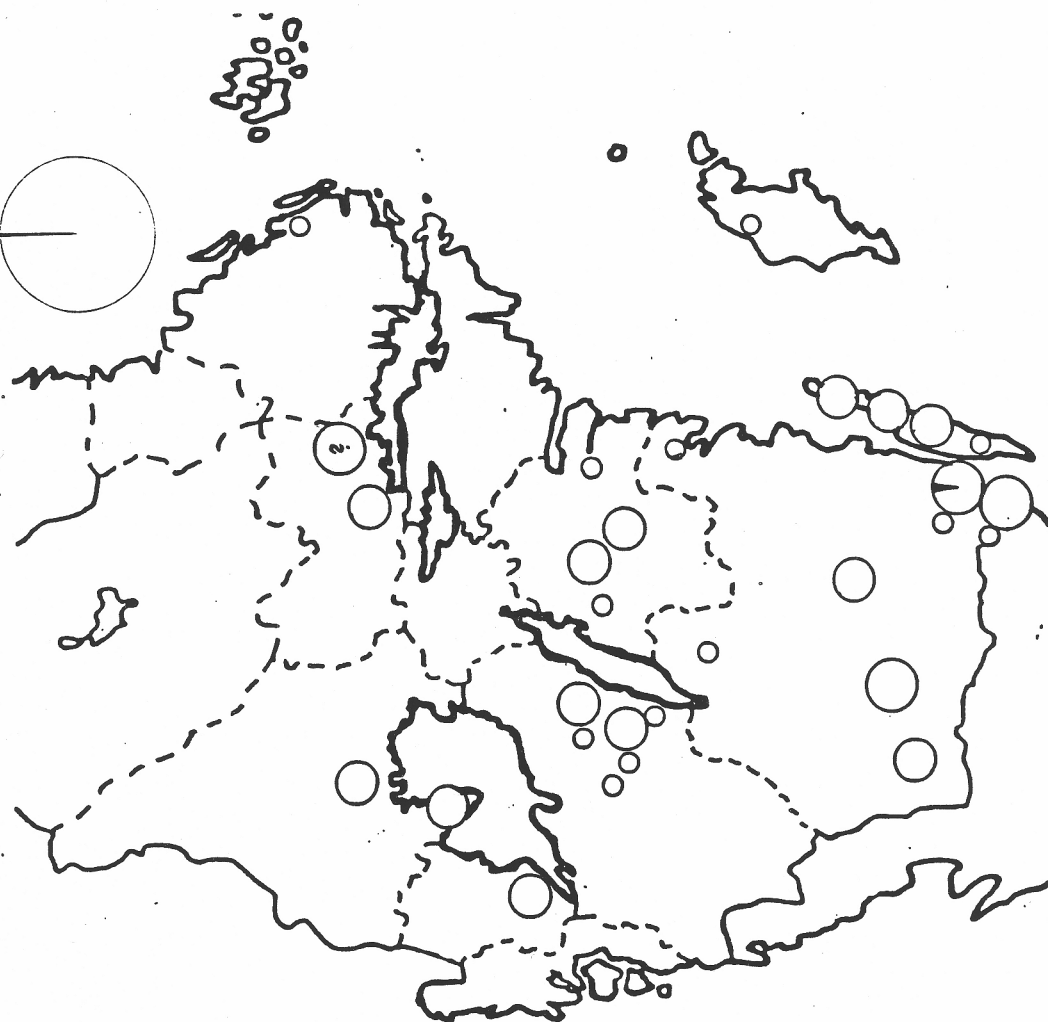
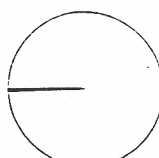

Götalandsbrakteat med versalt M och slät ring

1 0 2-8 9-22

Svealandsbrakteat med uncialt M och pärlring

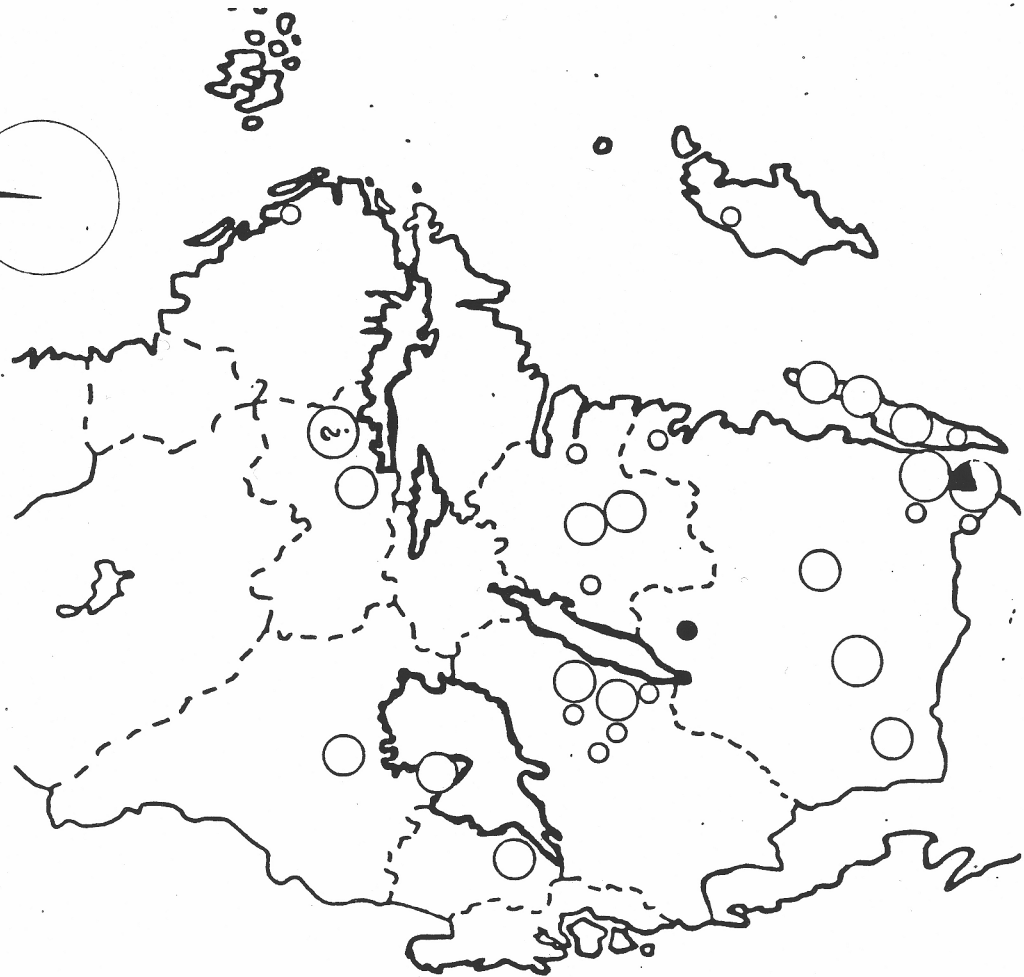
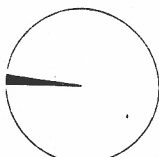

1 ○

2-8 ○

9-22 ○

Svealandsbrakteat med uncialt M och slät ring

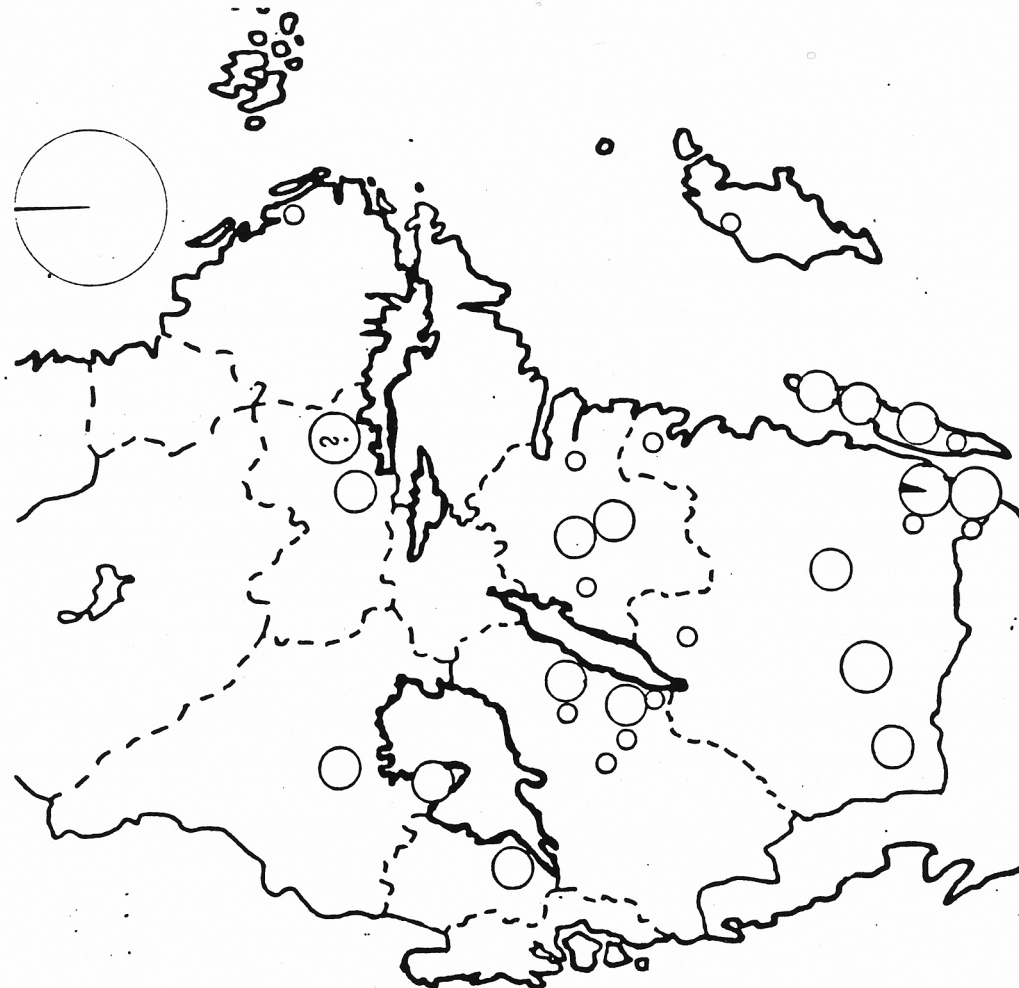
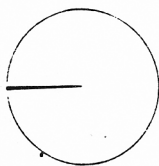

1 ○

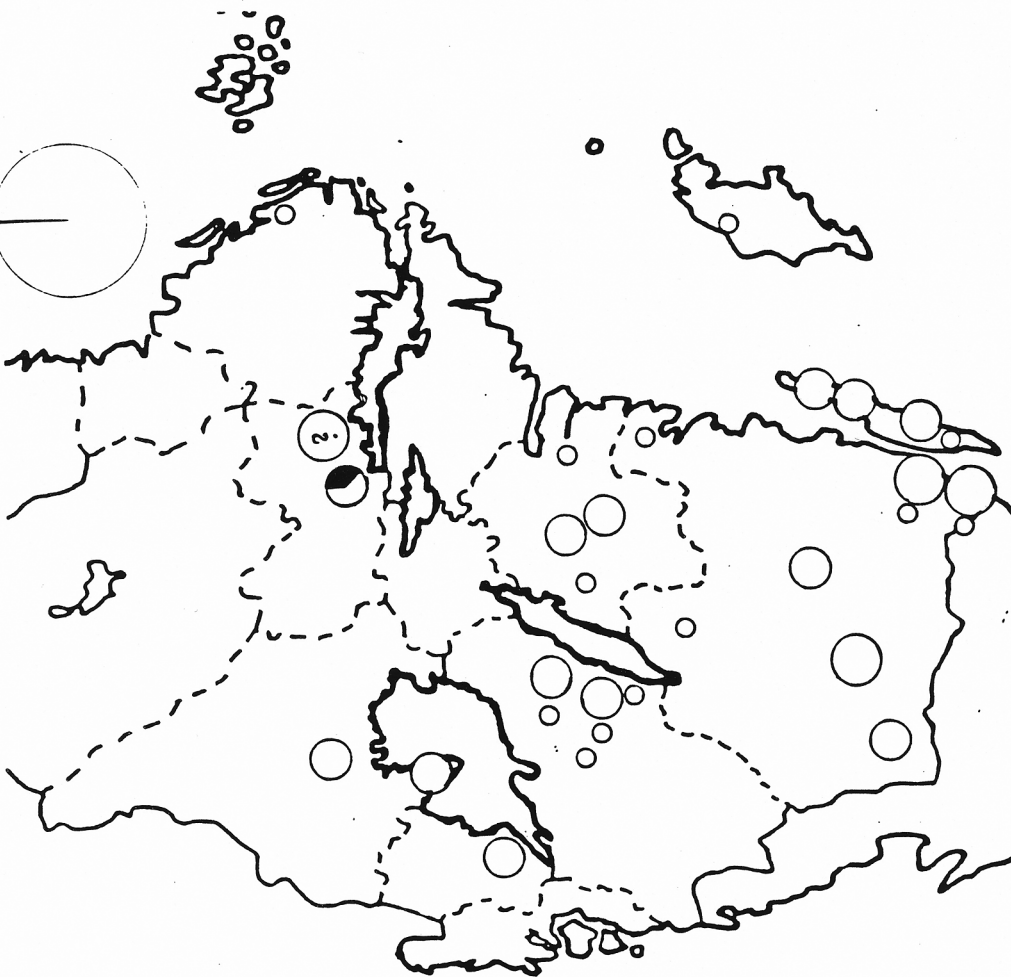
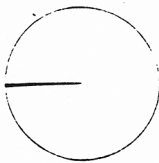
2-8 ○

9-22 ○

Svealandsbrakteat med versalt M och pärlring

Svealandsbrakteat med versalt M och slät ring

1 0 2-8 9-22

6.2 TABELLER

	SMVS	SMVP	SMUS	SMUP	GMVS	GMVP	GMUS	GMUP	GEUS	Total
Ds							1		1	2
Go									1	1
Sm		1	3	1	10	3	5	3	35	61
Up							1			1
Vg					6	3	1		2	12
Vr					5	2	3		2	12
Vs	1				7	1	3		3	15
Ög					1	2	2		1	6
Öl					2	3	1		2	8
	1	1	3	1	31	14	17	3	47	118

Tabell A: Tabellen visar det totala antalet brakteater av varje typ och hur de fördelar sig på landskapen.

	SMVS	SMVP	SMUS	SMUP	GMVS	GMVP	GMUS	GMUP	GEUS	
Ds	0	0	0	0	0	0	50	0	50	100
Go	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100
Sm	0	2	5	2	16	5	8	5	57	100
Up	0	0	0	0	0	0	100	0	0	100
Vg	0	0	0	0	50	25	8	0	17	100
Vr	0	0	0	0	42	17	25	0	17	100
Vs	7	0	0	0	47	7	20	0	20	100
Ög	0	0	0	0	17	33	33	0	17	100
Öl	0	0	0	0	25	38	13	0	25	100

Tabell B: Tabellen visar hur många procent en viss typ utgör av det totala antalet fynd i ett landskap.

	SMVS	SMVP	SMUS	SMUP	GMVS	GMVP	GMUS	GMUP	GEUS
Ds	0	0	0	0	0	0	6	0	2
Go	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Sm	0	100	100	100	32	21	29	100	74
Up	0	0	0	0	0	0	6	0	0
Vg	0	0	0	0	19	21	6	0	4
Vr	0	0	0	0	16	14	18	0	4
Vs	100	0	0	0	23	7	18	0	6
Ög	0	0	0	0	3	14	12	0	2
Öl	0	0	0	0	6	21	6	0	4
	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell C: Tabellen visar hur typerna fördelar sig på landskapen, uttryckt i procent.

6.3 Fyndförteckning M-och E-brakteater (LL X, LL XVIII)

FYNDORT	SOCKEN	LS	ÅR	MOTIV	LL V	LITT	HK	MUS	INV ANM
Gestads kyrkoruin	Gestad	Da	1916 17	GEUS		Inv. Bilaga	40	SHM	15969
Gestads kyrkoruin	Gestad	Da	1916 17	GMUS		Inv. Bilaga	40	SHM	15969
Sankt Görans kyrkoruin	Visby	Go		GEUS	2 b	KMK		SHM	0 dnr 1113/70
Arby kyrka	Arby	Sm	1971	GMUS	1	NNÄ 1975, 238	65	SHM	30040
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	0	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66 fragment
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 a	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 a	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 a	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 a	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	1 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	2 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GEUS	2 a	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GMUP	3	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GMUP	3	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GMUS	4 b	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	GMUS	4 d	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	SMUP	2 a	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Hagby kyrka	Hagby	Sm	1965	SMVP	4 a	KMK	66	SHM	0 dnr 5112/66
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	GEUS		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	GEUS		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	GMUP		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	GMVS		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	GMVS		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	GMVS		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	XIII		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330 fragment
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	SMUS		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Halltorps kyrka	Halltorp	Sm	1951 52	SMUS		NNÄ 1961, 174	67	SHM	26330
Hamneda kyrkoruin	Hamneda	Sm	1936	GEUS		Inv. Bilaga	60	SHM	21742
Hamneda kyrkoruin	Hamneda	Sm	1936	GEUS		Inv. Bilaga	60	SHM	21742
Hamneda kyrkoruin	Hamneda	Sm	1936	GEUS		Inv. Bilaga	60	SHM	21742
Hamneda kyrkoruin	Hamneda	Sm	1936	XIII		Inv. Bilaga	60	SHM	21742 Osäker, S? M?
Norra Solberga g:a kyrka	Norra Solberga	Sm	1969	SMUS	1 a	KMK	81	JLM	KMK dnr 432/81
Torsås kyrka	Torsås	Sm	1956	GEUS		NNÄ 1962, 286	70	SHM	26668
Ukna kyrkoruin	Ukna	Sm	1943	GEUS		NNÄ 1946, 200	77	SHM	23412 Västerviks museum
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GEUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMUS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVP		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVP		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVP		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Växjö domkyrka	Växjö	Sm	1957 58	GMVS		KMK		SHM	0 dnr 4180/58
Åseda kyrka	Åseda	Sm	1936	GEUS	1 3	KMK	101	SM	18934
Åseda kyrka	Åseda	Sm	1936	GMVS		KMK	101	SM	18934
Häverö kyrka	Häverö	Up	1972	GMUS	2 a	NNÄ 1975, 240	126	SHM	30122
Dverstorps kyrkoruin	Dimbo	Vg	1973	GMVP	6 b	NNÄ 1980, 242	6	KMK	100402
Dverstorps kyrkoruin	Dimbo	Vg	1973	GMVP	6	NNÄ 1980, 242	6	KMK	100402
Dverstorps kyrkoruin	Dimbo	Vg	1973	GMVS	4 c	NNÄ 1980, 242	6	KMK	100402
Lovene kyrkoruin	Karleby	Vg	1969	GEUS	1 b	NNÄ 1972, 229	20	SLM	89371 & 89646
Skövde kyrka	Skövde	Vg	1926	XIII	0	KMK	0	SköM	0 SHM dnr 1396/57. Frag. E,M,B?

Skövde kyrka	Skövde	Vg	1926	GMUS	0	KMK	0	SköM	0 SHM dnr 1396/57.
Skövde kyrka	Skövde	Vg	1926	GMVP	0	KMK	0	SköM	0 SHM dnr 1396/57.
Skövde kyrka	Skövde	Vg	1926	GMVS	0	KMK	0	SköM	0 SHM dnr 1396/57.
Skövde kyrka	Skövde	Vg	1926	GMVS	0	KMK	0	SköM	0 SHM dnr 1396/57.
Skövde kyrka	Skövde	Vg	1926	GMVS	0	KMK	0	SköM	0 SHM dnr 1396/57.
Ullene kyrkoruin	Ullene	Vg	1968	GMVS	4 a	NNÅ 1971, 232	33	SHM	29043
Varnhems kloster	Varnhem	Vg	1926	GMVS	4 b	KMK	0	SHM	18393
Ettaks kyrkoruin	Velinge	Vg	1970	GEUS	0	NNÅ 1972, 228	7	TM	0 SLM 89662, 89370
Botilsäter kyrka	Botilsäter	Vr	1936	GEUS	1 2	KMK	41	SHM	0 dnr 6812/64
Botilsäter kyrka	Botilsäter	Vr	1936	GEUS	2 b	KMK	41	SHM	0 dnr 6812/64
Botilsäter kyrka	Botilsäter	Vr	1936	GMUS	1 a	KMK	41	SHM	0 dnr 6812/64
Botilsäter kyrka	Botilsäter	Vr	1936	GMVP	6 b	KMK	41	SHM	0 dnr 6812/64
Botilsäter kyrka	Botilsäter	Vr	1936	GMVS	4 b	KMK	41	SHM	0 dnr 6812/64
Botilsäter kyrka	Botilsäter	Vr	1936	GMVS	4 b	KMK	41	SHM	0 dnr 6812/64
Nedre Ulleruds kyrka	Nedre Ullerud	Vr	1949 58	GMUS	1 a	KMK	43	SHM	0 dnr 3595/63
Nedre Ulleruds kyrka	Nedre Ullerud	Vr	1949 58	GMUS	1 a	KMK	43	SHM	0 dnr 3595/63
Nedre Ulleruds kyrka	Nedre Ullerud	Vr	1949 58	GMVP	6 b	KMK	43	SHM	0 dnr 3595/63
Nedre Ulleruds kyrka	Nedre Ullerud	Vr	1949 58	GMVS	4 d	KMK	43	SHM	0 dnr 3595/63
Nedre Ulleruds kyrka	Nedre Ullerud	Vr	1949 58	GMVS	4 a	KMK	43	SHM	0 dnr 3595/63
Nedre Ulleruds kyrka	Nedre Ullerud	Vr	1949 58	GMVS	4 b	KMK	43	SHM	0 dnr 3595/63
Odensvi kyrka	Odensvi	Vs	1982	GMVP	6 b	NNÅ 1987, 200	115	KMK	101373
Odensvi kyrka	Odensvi	Vs	1982	GMVS	4 b	NNÅ 1987, 200	115	KMK	101373
Odensvi kyrka	Odensvi	Vs	1982	SMVS	3 c	NNÅ 1987, 200	115	KMK	101373
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GEUS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GEUS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GEUS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GMVS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GMVS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GMVS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GMVS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GMVS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	GMVS	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	SM P	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58. U/V?
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	SM S	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58. U/V?
Västerås domkyrka	Västerås	Vs	1957 *	SM S	0	KMK	0	VLM	0 SHM dnr 4451/58. U/V?
Bjälbo kyrka	Bjälbo	Ög	1981	GEUS	0	KMK	48	SHM	0 KMK dnr 412/81
Linköpings domkyrka	Linköping	Ög	1960 61	GMVP	6 b	NNÅ 1983, 212	0	ÖLM	2481 D
Linköpings domkyrka	Linköping	Ög	1979 *	GMVP	6 b	KMK	0	SHM	0 KMK dnr 54/79, RAÄ dnr 793/79
Vists kyrka	Vist	Ög	1963 65	GMUS	0	NNÅ 1967, 202	56	ÖLM	0
Vists kyrka	Vist	Ög	1963 65	GMUS	0	NNÅ 1967, 202	56	ÖLM	0
Västra Husby kyrka	Västra Husby	Ög	1977	GMVS	4 b	KMK	57	SHM	0 KMK dnr 478/77
Källa kyrka	Källa	Öl	1971 72	GEUS	1 b	NNÅ 1981, 261	87	KMK	100508
Källa kyrka	Källa	Öl	1971 72	GMVP	6 b	NNÅ 1981, 261	87	KMK	100508
Långlöt kyrka	Långlöt	Öl	1969	GEUS	0	NNÅ 1972, 227	89	SHM	29370
Långlöt kyrka	Långlöt	Öl	1969	GMUS	0	NNÅ 1972, 227	89	SHM	29370
Långlöt kyrka	Långlöt	Öl	1969	GMVP	0	NNÅ 1972, 227	89	SHM	29370
Borghs kyrka	Räpplinge	Öl	1974 75	GMVP	6 b	KMK	84	SHM	0 KMK dnr 116/78
Borghs kyrka	Räpplinge	Öl	1974 75	GMVS	4 a	KMK	84	SHM	0 KMK dnr 116/78
Stenåsa kyrka	Stenåsa	Öl	1957	GMVS	0	NNÅ 1958, 281	93	SHM	25739

Kolumnerna innehåller:

Fyndort

Socken

LS (landskap): Ds=Dalsland, Go=Gotland, Sm=Småland, Up=Uppland, Vg=Västergötland, Vr=Värmland, Vs=Västmanland, Ög=Östergötland, Öl=Östergötland

År: Fyndår, och X: hur länge undersökningen varat *eller* eventuell avvikande uppgift

Motiv: anges där uppgift om motiv saknats med beteckningen XIII enligt Thordemans (Thordeman 1936) indelning, dvs E-eller M-brakteat av götalandstyp.

LL: Numrering enligt Lars O. Lagerqvists indelning (Lagerqvist 1970), och V: eventuell variant.

LITT (litteratur): Inv. bilaga=Statens Historiska Museums inventariebilaga; KMK= Kungliga Myntkabinettet, Stockholm; NNÅ=Nordisk Numismatisk årsskrift, årgång och sida.

HK: Hänvisning till fyndnummer i Henrik Klackenbergs avhandling (Klackenbergs 1992).

MUS (museum): anger var mynten befinner sig. SHM=Statens Historiska Museum, Stockholm;

JLM=Jönköpings läns museum, Jönköping; SM=Smålands museum, Växjö; SköM=Skövde Museum;

TM=Tidaholms museum; SLM=Skaraborgs läns museum; VLM=Västmanlands läns museum,

Västerås; ÖLM=Östergötlands länsmuseum, Linköping.

INV (inventarienummer) och **ANM** (anmärkning): anger museets inventarie- eller diarienummer samt eventuella övriga upplysningar. RAÄ=Riksantikvarieämbetet, Stockholm.

Kolumnerna är sorterade efter, i första hand, *landskap*, i andra hand, *fyndort*, i tredje hand, *motiv*.

